

overbleef,
ing en ver-
spreken

daar neder,
die man nu
gen, dat hij
lag; en dat
hij bij Gees-
dat Woord
t een indruk
en man ge-
n alsof nog
ten en apos-

dere smaak,
erwervelijke

lijke getuige-
nigen niet
bij de apos-
althans wat

a moet niet
ere komen.
den Vader,
est uitgaan.

a zoo door-
hij uitroept,
maar veel
gelooven en
leilige Geest

swerkingen
verken, wer-
de hoor-
de teedere,
vondingen en
m opdeden,
che vrouw,
loofden om
deze gees-
ten hebben,
Getuige op
lelijke leven
aansluiten.
bevinding in
t uitspreken
e in hen en
t zegel des

wel slechts
daar geen
et. Ook zij
van zulk een
e steeds be-
pen ter be-

in de onder-
k verwekte
gt er schier
plattengrond
e precies in
aat en elk
ig.

erwervelijke
kele Schrift-
t met wat
sloeg, om
e recht van
steeds openba-

in verband
e dieper in-
oederessen,

de werking
alleen die
kerheid en
in levenden

Alles dringt
Geesteswer-

nt niet van
omging in
kten.

er komt niet
k hem toe,
aigenis des

l beter dan
t aanleeren
t zich afzon-
Geestes te

tegen den
en wie vrij
en Heiligen

Bij tiental-
dragers, en
te personen
en des Hei-

Sacrament,
Laat in een
a opstaan,
Geestes te
al spreken,
geestelijk
ant liebt ge
en aposto-
ge niet bij
Geest die

men dan in
aar in alle

door geen

geacht, de
iet één en

t de vrome
getint zijn,
afde punt
Kvakers in
derwerpe-
e mannen
d belijden,
sochmaars
ijk accor-

Kerk en School.

III.

Nog een derde gezichtspunt eischt toelichting; men kan ook zijn uitgangspunt kiezen in den onderwijzer.

Het gaat toch niet aan, waar van de school sprake is, wel op ouders en kinderen, op Kerk en Overheid te letten, maar den onderwijzer, die hoofd van het organisme der school is, voorbij te gaan.

Men versta ons wel.

Een onderwijzer kan een knecht wezen, evengoed als een predikant dit zijn kan.

Als in Rusland een rijk adellijk heer, om geen last van de kerk te hebben, er op zijn kast een eigen poep op naboudt voor allerlei geestelijke officien, dan bedient die priester of poep geen ambt, maar doet knechtelijke dienst voor geld bij dien man van aanzien.

En zoo nu ook zijn er toestanden, dat de onderwijzer een huurling is, die voor het bewijzen van zekere diensten betaald wordt.

Naast den poep vindt men dan ook op zulke kasteelen in Rusland veel personen om de kinderen te onderwijzen, die vaak even gedemoraliseerd als de poep, eenvoudig geen paedagogen- en knechtenwerk doen.

Op boerderijen in Transvaal komt meer dan eens hetzelfde verschijnsel voor.

En ook hier te lande is het knechtelijk onderwijzen zoo weinig onbekend, dat menig groot heer in vroeger eeuw, die over de school te zeggen had, er zijn afgedankten koetsier of palefrenier als meester in plaatste. Dan was hij van het koetsierspensioen af, en wie niet goed meer was voor zijn paarden, kon licht nog goed genoeg voor de dorpsjongd zijn.

Dit geldt niet alleen voor de bestuurs-school, maar evenzoo voor de beroeps-school.

Weigert nu een onderwijzer zich hierin naar het oordeel der kerk te voegen, dan moet de kerkeraad beoordeelen, of de afwijking belangrijk en gewichtig genoeg is, en ernstig gevaar voor de gemeente oplevert.

Oordeelt hij dit alzoo te zijn, dan moet hij de ouders waarschuwen tegen het gevaar, waaraan ze hun kinderen, door ze naar zulk een school te zenden, blootstellen. Dan gaat het hard tegen hard.

De onderwijzer wil zich niet voegen, en toch moet de kerkeraad voor het zaad der kerk waken.

Ging toch zulk een toestand door, dan zou de school tegenkerk worden, en de onderwijzer een buiten-ambtelijk tegenpredikant.

Een onzalige toestand, die feitelijk jarenlang aldus in menig dorp bestaan heeft, en door de geestelijke en kerkrechtelijke ellende der kerk tijdelijk niet verbeterd worden kan.

In dorpen toch waar de kerk geheel van de waarheid afging, en de ouders nochtans voor hun kinderen Christelijke opvoeding verlangden, sprak het vanzelf, dat de predikant het vertrouwen verloor, dat dat vertrouwen van den onderwijzer overging, en dat geen waarschuwing van den kerkeraad zou geholpen hebben, overmits de ouders in de Christelijke school juist met opzet een soort tegenkerk vestigden.

Rekent ge daarentegen met goede en normale verhoudingen, zoodat de kerk is wat ze zijn moet, en dus het vertrouwen der Christenouders bezit, dan spreekt het vanzelf, dat een school als tegenkerk aanstonds een kettersch karakter zou erlangen, en hoogst gevaarlijk zou worden; maar dan ook op de eerste waarschuwing van den kerkeraad zoogoed als ontvolkt zou zijn.

Nu zal intusschen niemand staande houden, dat zulk een gaan van hard tegen hard wenschelijk is.

Zulk een strijd zou kwaad bloed zetten en de gemeente storen in haar rust. Iets wat daarom vooral zoo verdelijkelijk zou zijn, overmits de kleine kinderen er in gemengd moesten worden, en hun opvoeding er schade bij zou lijden.

Just uit dien hoofde is het daarom en voor den onderwijzer en voor de kerk beiden zoo gewenscht, dat men dezen strijd van hard tegen hard mijde, en bij onderlinge overeenkomst tot een regeling gerake, die al zulk geharrewar afsnijdt.

De onderwijzer geeft daarom zijn zelfstandigheid niet prijs, maar eert en bevestigt die juist, zoo hij bij overeenkomst, d. i. als zelfstandig persoon, op regeling van de samenwerking met de kerk aandringt, en deze niet bemoeilijkt, maar veel eer vlot loopen doet.

Dit nu kan op velerlei wijze geschieden. Het kan zoo geschieden, dat de onderwijzer zich door den kerkeraad onderzoeken late en de aanstelling als catechiseermeester zoek.

Het kan gevonden, door van den kerkeraad toezicht op de school, in zake de religie, te verzoeken.

Het is tot stand te brengen, door den kerkeraad medezeggenschap in het bestuur te verleenen.

Of op welke wijze men ook wil.

Maar wat men nu hier ook verkrijgt, altoos zal de onderwijzer er wel bij varen, indien hij niet poogt de grenzen tusschen school en kerk te doen verflauwen, maar die grenzen stipt eerbiedigt.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Iets waarvan nog blijkt, dat de predikant gemeenlijk nadruk zal leggen op zijn particuliere voorstelling van de waarheid, en den meester zal willen dwingen, om zich daar naar te voegen.

In dat alles is nu zeer zeker een deel van waarheid niet te miskennen, maar steek houdt daarom de conclusie uit de paedagogische zelfstandigheid van den onderwijzer getrokken allermint.

Vooreerst niet, overmits de onderwijzer ook als zoodanig lid der kerk blijft en als zoodanig aan het toezicht van zijn kerkeraad onderworpen is.

Maar ook ten tweede niet, omdat de kerkeraad niet onverschillig zijn kan of mag omtrent de godsdienstige vorming van het zaad der kerk, en toezicht moet uitoefenen, dat deze vorming niet afleide van het spoor der waarheid.

Op het punt waar de godsdienstige vorming zich in het schoolonderwijs mengt, is de grens bereikt, waar het zelfstandig terrein van den onderwijzer ophoudt, en begint het terrein, waarop de kerk van Christus meestersse is.

Het eri en gebied van den onderwijzer is de opleiding voor de burgerlijke samenleving, en voor wat terrein aangaat is de onderwijzer soeverein in eigen kring. Maar even soeverein als de onderwijzer is zijn kring, is de kerk dit op haar eri.

Weet zij derhalve dat de onderwijzer zich opwerpt voor het onderwijs ook in de Christelijke religie, dan is het haar recht en plicht om zich te vergewissen, hoe hij als lid der kerk hierbij te werk gaat. Ze kan hem hiervan rekenschap vragen. En zoo hij blijkt hierin tegen de waarheid in te gaan, moet zij hem in het rechte spoor terugleiden.

Dit geldt niet alleen voor de bestuurs-school, maar evenzoo voor de beroeps-school.

Weigert nu een onderwijzer zich hierin naar het oordeel der kerk te voegen, dan moet de kerkeraad beoordeelen, of de afwijking belangrijk en gewichtig genoeg is, en ernstig gevaar voor de gemeente oplevert.

Oordeelt hij dit alzoo te zijn, dan moet hij de ouders waarschuwen tegen het gevaar, waaraan ze hun kinderen, door ze naar zulk een school te zenden, blootstellen.

Dan gaat het hard tegen hard.

De onderwijzer wil zich niet voegen, en toch moet de kerkeraad voor het zaad der kerk waken.

Ging toch zulk een toestand door, dan zou de school tegenkerk worden, en de onderwijzer een buiten-ambtelijk tegenpredikant.

Een onzalige toestand, die feitelijk jarenlang aldus in menig dorp bestaan heeft, en door de geestelijke en kerkrechtelijke ellende der kerk tijdelijk niet verbeterd worden kan.

In dorpen toch waar de kerk geheel van de waarheid afging, en de ouders nochtans voor hun kinderen Christelijke opvoeding verlangden, sprak het vanzelf, dat de predikant het vertrouwen verloor, dat dat vertrouwen van den onderwijzer overging, en dat geen waarschuwing van den kerkeraad zou geholpen hebben, overmits de ouders in de Christelijke school juist met opzet een soort tegenkerk vestigden.

Rekent ge daarentegen met goede en normale verhoudingen, zoodat de kerk is wat ze zijn moet, en dus het vertrouwen der Christenouders bezit, dan spreekt het vanzelf, dat een school als tegenkerk aanstonds een kettersch karakter zou erlangen, en hoogst gevaarlijk zou worden; maar dan ook op de eerste waarschuwing van den kerkeraad zoogoed als ontvolkt zou zijn.

Nu zal intusschen niemand staande houden, dat zulk een gaan van hard tegen hard wenschelijk is.

Zulk een strijd zou kwaad bloed zetten en de gemeente storen in haar rust. Iets wat daarom vooral zoo verdelijkelijk zou zijn, overmits de kleine kinderen er in gemengd moesten worden, en hun opvoeding er schade bij zou lijden.

Just uit dien hoofde is het daarom en voor den onderwijzer en voor de kerk beiden zoo gewenscht, dat men dezen strijd van hard tegen hard mijde, en bij onderlinge overeenkomst tot een regeling gerake, die al zulk geharrewar afsnijdt.

De onderwijzer geeft daarom zijn zelfstandigheid niet prijs, maar eert en bevestigt die juist, zoo hij bij overeenkomst, d. i. als zelfstandig persoon, op regeling van de samenwerking met de kerk aandringt, en deze niet bemoeilijkt, maar veel eer vlot loopen doet.

Dit nu kan op velerlei wijze geschieden. Het kan zoo geschieden, dat de onderwijzer zich door den kerkeraad onderzoeken late en de aanstelling als catechiseermeester zoek.

Het kan gevonden, door van den kerkeraad toezicht op de school, in zake de religie, te verzoeken.

Het is tot stand te brengen, door den kerkeraad medezeggenschap in het bestuur te verleenen.

Of op welke wijze men ook wil.

Maar wat men nu hier ook verkrijgt, altoos zal de onderwijzer er wel bij varen, indien hij niet poogt de grenzen tusschen school en kerk te doen verflauwen, maar die grenzen stipt eerbiedigt.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

Want vergeet niet, als het op een strijd tusschen school en kerk gaat, is op het terrein van het lager onderwijs, onder Christenouders, de school altoos de zwakkeren en blijft aan de kerk de overwinning.

roepen, waarop de censuur van onze kinder-literatuur zal ter sprake komen.

Zij het ook ons vergund mits deze een verklaring van sympathie met dit plan in te zenden.

Immers het onderwerp is der behandeling overwaard.

Op wat wijs ook, zekere keur en toedicht is noodig, en ook de pers kan zich aan deze materie niet onttrekken, wijl zij vooral te dezen opzichte schuld heeft te bijlijden.

Had toch de pers in onze dag- en week-bladen haar taak naar eisch vervuld, zou nu de behoefte aan keur door een onafhankelijke commissie niet zijn opgekomen.

In strijd hiermed moet echter beelden, dat onze pers zich gemeenlijk niet bewust lijkt te zijn van de ernstige taak, waartoe recessie haar roept.

Ze ontvangt werken en werkes ter spreiding van de uitgevers, soms met ingezonden reclame.

Die uitgevers staan er op dat de recessie gunstig zij, of dat men ze anders liever achterwege late. Hun advertenties maken ze er afhankelijk van.

Geldt het nu een werk dat ieder leest, en dat opgang maakt, dan natuurlijk is zulk een recessie geen moeilijke zaak: Men behoeft dan slechts echo te zijn van wat reeds een ieder uitroept.

Maar is het een onbekend werk, dat men eerst lezen, en waarvoor men zich zoodoende een opinie vormen moet, dan staat het haachelijk.

Wie heeft tijd om soms in één week, enkel voor zijn blad, drie vier werken, waar hij voor zichzelf niets aan heeft, door te lezen?

Wie is in staat al deze veelsoortige werken met oordeel des onderscheids te schatten?

Een groot blad dat over duizenden en tien-duizenden beschikt, stelt daar mannen van het vak voor aan en betaalt ze. Maar hoe onze pers, waarvan zelfs de redacteuren soms tranenbrood eten?

Resultaat is dan ook meestal, dat men zich met een niets zeggende aankondiging er van afmaakt, vaak zonder het werk gelezen te hebben.

Het stoflijk belang van den uitgever en van het publiek verwekt, dan ook nietteerdad in ernstige moeilijkheid.

Een ongunstige recessie is voor onze uitgevers, de dood, en dit kost den uitgever soms schatten; een verlies dat hem, soms ruïneert.

Daarom rijst de vraag, of men niet nog het verstand zou komen door een gesalarieerde commissie aan te stellen, die de kopij beoordeelt, en zo getrukt werd.

Dan kon elk uitgever zich vooraf vergewissen of het oordeel van deze commissie gunstig was. Er kon in de uitgave melding van dat oordeel worden gemaakt. En wie tegen het oordeel van deze commissie in toch wilde uitgeven, had het dan aan zich zelf te wijten.

Leverde zulk een commissie haar beoordeeling dan tegen vergoeding van kosten voor b.v. drie gulden per vel, dan kon er een zelfstandige commissie ontstaan, die schier uitsluitend voor deze zaak leefde, en zou de pers, en publiek, en uitgever uit heel wat moeilijkheid gered zijn.

Dächsel.

Van DACHSEL's tweeden druk, onder redactie van Ds. H. van Griethuysen, te Oosterwolde, verschenen dezer dagen het tweede deel, dat Jozua, Richteren, Ruth, 1 en 2 Samuel en 1 en 2 Koningen biedt, in ruim 800 bladzijden.

Die beperking is een voordeel, dat nog veel sterker bij de volgende deelen zal uitkomen.

Het is zoo practischer, en het weglaten van veel dat slechts zijdelings uitlegkundig belang bood, doet ons dezen tweeden druk zelfs voorkeur geven boven den eersten.

Aan Ds. van Griethuysen mag dan ook de lof niet onthouden, dat deze druk met zorg en helder oordeel is nagezien. Hij kan in menig opzicht ook aan de Dienaren des Woords worden aanbevolen.

Toch is Dächsel meer op de Bijbelvaste en Bijbelminnende geloovigen berekend, en menig huisvader zou goed doen, zoo hij, alvorens zijn hoofdstuk in den huislijken kring voor te lezen, dat hoofdstuk eerst eens in Dächsel nasat.

Dit leidt tot beter begrip; daardoor tot beter lezen; en geeft gelegenheid om bij een moeilijk vers een woord ter explicatie in te lassen.

Just daarom zouden we wel gewenscht hebben, dat de geachte redacteur meer profijt van onze Kanttekenaren getrokken had; niet om ze volledig over te drukken, maar wel om bij plaatsen van gewicht ook hun gevoelen mede te deelen.

Voor ons Gereformeerde volk in Nederland blijft toch als eerste autoriteit onze Staten-Bijbel gelden, en nu is het dubbel werk, zoo men eerst zijn Staten-Bijbel en dan Dächsel lezen moet.

Voor Kootwijks Scholen.

Ingekomen bij Ds. HOUTAGERS: Van L. te Lemmer, voor Kootwijk f. 1.—.

In hartelijken dank ontvangen voor onze Levenswijsheden: Van iemand die onbekend wenscht te blijven een pak boeken; van den heer C. Plag in Schiedam, een pak boeken.

Uit de Pers

De Zuidhollandsche kerk draagt twee artikelen, welke de pers aan het Calvinisme als leidsman aanwijzen.

In het een dat over de scholen handelt luidt het slot:

Zeker, we verwerven de calvinistische overheidsscholen, omdat de overheid geen scholen moet oprichten en daarom op het gebied der beginselen niet naar het Evangelie is.

Maar we leveren dan ook voor vrije scholen, omdat op dien bodem der vrijheid het calvinisme naar zijn beginsel in ruimte scholen kan bouwen en aanbieden aan het volk, als het best wat op onderwijs gebied aanboden kan worden.

En we twijfelen er geen oogenblik aan, of de ontwikkeling en opvoeding, die het calvinisme op schoolgebied bieden kan, zal onder den regen des Heeren door velen als het voortreffelijkste voor de jeugd in invloed en vrucht worden aangenomen.

Indien de scholen slechts waarlijk calvinistisch zijn in inrichting en onderwijs, calvinistisch, niet methodistisch, niet ethisch, niet doopersch.

Calvinistisch. Naar de zuivere lijnen der geboden, der ordinantie, der openbaring Gods.

Alle krachten behoren daarom aan de openbare scholen onttrokken te worden.

Omdat die scholen Gods Woord als de finkel des levens verworpen, en een natuur, een waarheid, een leven onderwijzen buiten verband met de komst, het koninkrijk en de genade van Christus, zijn zij uit den leugen, leeren zij slechts den leugen, en maken zij de leerlingen ongelukkig, omdat zij alle dingen ruiden uit het verband, waarin ze door de schepping door de genade Gods staan. Een leerling der openbare school is, — tensij hij door een andere ontwikkeling terecht gebracht wordt! — voor zijn leven lang ongelukkig, omdat hij op het gebied der onderscheiding alle dingen verkeerd ziet! Hij moet alles anders leeren zien, zal hij in al zijn wegen de vrede, den vrede, en den regen des Heeren niet missen. En in den regel blijft hij voor de rechte leiding in het leven, op welk gebied ook, ongeschikt — omdat hij te laat is.

Terwijl, tensij Gods genade hem ontkoert, zijn weg in eenwege duisternis uitloopt, dewijl hij in gansch verkeerde richting geleid is.

Alle kracht wordt daarom aan de openbare school onttrokken en aan de school van calvinistische beginselen gewijd.

Bij veelvins beweeglijke tijden gaan we voor de scholen een schoone toekomst tegemoet, indien de Gereformeerden werken willen voor calvinistische scholen!

De dagen der openbare school in Nederland korten op. De pacificatie, waarvan ook wij ons steeds vooruit lofsmaakt, vindt zelfs haar nauwer verband verdedigers niet meer. De school volkszaak, — dat wordt nu de kweek, een der ernstigste eischen, en zelfs de vrienden der staatschool zullen na bittere teleurstelling voor dien eisch wijken.

Dan dan?

Maar zal het blijken, wie scholen kan oprichten, inrichten en besturen. Dan zal het blijken, wie een beginsel heeft, waartoe waarlijk een schoolwezen, een schoolorganisatie, een schoolmodel kan opkomen.

Slechts drie beginselen zullen dan kunnen blijven kampen om den prijs:

Socialistische scholen, Roomsche scholen en calvinistische scholen.

Drieërlei wetenschap, drieërlei pers, drieërlei volksbeweging, drieërlei levensinrichting, drieërlei invloed op alle gebied zal daaraan beantwoorden. Of — we emigren in een grenzeloze verwarring in biosel en tranen, in de klauwen van een daingeland.

Daarom is ons spreken van calvinistische scholen niet een klank of leus, maar een ernstige gedachte.

We hebben nu jaren lang scholen met den Bijbel, zelfs kweekscholen gehad, maar tot een klare ontwikkeling der schoolgedachte, der schoolorganisatie, van de paedagogie en het schoolwezen uit een eigen beginsel is het niet gekomen.

Zulk een ontwikkeling had de openbare school wel, al was het een verwervelijke. Zulk een ontwikkeling kan de Roomsche school door haar hiërarchie wel bieden, — al is zij tegen Gods Woord. Zulk een ontwikkeling bereidt het kathedraleschoolsche model een consequentiebreuk op tot de Gereformeerden, om hun akker te berispen en hun zaad te zaaien! Een aangrijpende dring, om te verhoeren.

Onze belijdenis luidt ons, Gereformeerden, het calvinisme als schoolbeginsel. In dat beginsel zit een paedagogie, zit een schoolorganisatie, zit een schoolwezen, zit een schoolwereld en een schoolorganisatie.

En naar toe van hoeler ziele overtuigd zijn, zit in dit calvinisme, als de zuiverste beschrijving van het licht, dat de Heere schonk, het beste, het edelste wat op schoolgebied gelden kan.

Maar nog eens, daarom is ons pleiten voor calvinistische scholen ook een consequentiebreuk op tot de Gereformeerden, om hun akker te berispen en hun zaad te zaaien! Een aangrijpende dring, om te verhoeren.

De »Staat» doet het niet voor ons, gelijk voor de liberalen. De »hiërarchie» doet het voor ons niet, gelijk voor de Roomschen. Een wereldverband als het socialisme, hebben wij niet. Wij, calvinisten, moeten de vrijheid aandurven als David met zijn slinger en Gideon met zijn keurbende. Wij moeten in het geloof zehen van schoolwezen tot ontwikkeling brengen.

Onze universiteit wat de wetenschappelijke voorlichting betreft, en onze schoolverenigingen wat de organisatie aanvang. En we moeten dat doen, terwijl in die aanvankelijke organisatie alle het woord heeft, de krachten onbegrensd en velen onkundig zijn; ja, zij het ook te goeder trouw, zonder te weten wat te doen, het leven in den weg gaan staan. En de achter

de landverhuizing uit Roomsche landen zou doen verwachten.

Gemengd Nieuws.

Wij deelden voor eenigen tijd in ons blad iets mede omtrent den toestand waarin zich het huis bevond, dat eenmaal door Calvijn bewoond werd. Dit bericht dient gereviseerd, omdat de „*Seminarie religione*“ ons nauwkeurige mededeelingen omtrent dit gebouw gegeven heeft. Het is een feit, dat de beide huizen, waarin Calvijn in de tegenwoordig naar hem genoemde straat gewoond heeft, het huis de Doumont en het huis de Fréville, in het begin van de 18de eeuw afgebroken zijn; en dat de gebouwen, die in hunne plaats werden gesticht, met de vroegere huizen van Calvijn, slechts de plaats waarop gebouwd is, gemeen hebben. Een daaraan, no. 13, welks gevel met het uitgestorven geslacht van Buisson versierd is, wordt op waardige wijze door de kinderen van den gestorven Adrien Naville gebruikt, die zeer dikwijls hun huis gastvrij openen voor vergaderingen die een Galvani'sch karakter dragen, gelijk de heer Naville ook deed. Wat het huis no. 11 aangaat, dat gebouwd is op de plaats van het huis waarin Calvijn gestorven is, dit werd in het begin dezer eeuw door aankoop het eigendom van den heer Vuarin, een Roomsche priester te Genève. Deze gaf het huis aan de zusters der orde van de Heiligen Vincentius di Paula tot een klooster, en een schoolgebouw en stierf daarin. Na opheffing der geestelijke orden kwam het huis in handen van den Staat, die het behalve voor een kinderschool, eerst voor een polytechniek, daarna voor het bureau de Salubrité en voor het bacteriologisch laboratorium inrichtte.

De portretten, handschriften, boeken en andere voorwerpen, die aan den grooten reformator herinneren, zijn in de zaal „Ann Lullin“, in het raadhuis en in andere plaatsen te vinden.

Het komt ons voor, dat men dit laatste huis veel beter zou kunnen inrichten voor een museum waarin men alles bewaart wat van den grooten reformator betrekking heeft. Ieder gevoelt, dat het vestigen van een bureau voor de stadshoofden op de plaats, waar eenmaal Calvijn den laatste adem uithaalt, niet getuigt van pietet.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

UIT HET VUUR GERUKT.

IX.

EEN NIEUW VOORUITZICHT.

De boekhandelaar had bij het verhaal, dat de heer Leenders deed, al een paar malen onrustig op zijn stoel zitten dribbelen. „Duurde dan ook nog al lang en daarbij moest mijnheer Leenders meermalen naar zijn woorden zoeken, wil hem 't Engelsch spreken lang niet makkelijker afging.“

„En wat wenscht gij nu?“ vroeg de heer Robertson, toen de ander had uitgeproken.

„Mevrouw Camper zeide mij, dat gij behoeft hadt aan begeerte. Maar welke bedoelt gij?“

De bezoeker zat even te denken over een antwoord, dat niet zoo gemakkelijk door hem te geven was. Mevrouw Camper had daar ook niet over gesproken. Zij kende den heer Robertson, wil deze dikwijls vreemdelingen ontving, die eenigen tijd in Londen bleven en dan bij haar logeerden, waar de boekhandelaar wist dat zij 't goed hadden. Zoo had zij 't dan ook gemakkelijk gedaan gekregen, dat hij haar nieuwen gast bij zich ontving, doch meer kon de goede vrouw niet doen.

„Duurde, als gezegd, lang, eer er een antwoord kwam, zoodat de oude heer eindelijk vroeg:“

„Uw vaderland is Nederland, niet waar? Mag ik vragen wat daar uw werkzaamheden waren?“

Dat was weer een zeer lastige vraag voor iemand, die niet veel anders had gedaan dan eten, drinken, rooken, een bitterje gebruiken en veel praten over dingen waar hij weinig verstand van had. Doch 't ging toch niet aan dat zoo eenvoudig te zeggen.

„In mijn land,“ zoo antwoordde de heer Leenders deftig, „leefde ik voor de algemeene zaken, en behartigde ik naar mijn beste werken. Ik diende den prins en het vaderland en arbeide voor het heil der republiek.“

„Mijn waarde vriend,“ sprak de oude heer met een wat spotachtig glimlachje, „dat is ongetwijfeld een mooi vak. Ongehuurlijk kunt gij het hier niet uitvoeren, want vreemdelingen, hoe knap ook, worden, dat begrijpt gij, niet in de landzaken betrokken. Als ik mij niet vergis, wenscht gij iets te hebben dat ook loont. Zeg mij nu eens, wat gij aan mij, als man van zaken, kunt voorstellen.“

De vraag echter leidde tot niets, waarschijnlijk omdat het mijnheer Leenders, hoe graag hij 't ook gewild had, onmogelijk was te zeggen voor welk bepaald vak van werkzaamheid hij eigenlijk deelde. Nu had mijnheer Robertson met alle recht kunnen zeggen: „ja beste vriend, ga maar weer heen, want zulke groote staatkundigen als gij kan ik in mijn gewone zaken niet gebruiken en ik weet hier ook niets voor hen te doen. Doch de boekhandelaar was een man die den Heere God diende en steeds indachtig was, hoe hij, van een armen jongen, door des Heeren zegen een vermogen man was geworden. Hij bespeurde heel goed, dat Leenders beter dagen had gekend dan hij nu beleefde en had medelijden met hem; vooral wijl hij begreep hoe moeilijk het voor een vreemdeling, wiens handen voor 't werken verkeerd stonden, zijn zou, in Londen iets te vinden.

Kensklaps kwam een gedachte bij hem op. „Gij kent natuurlijk uw eigen taal,“ zoo sprak hij tot zijn bezoeker, „en Engelsch genoeg om u duidelijk te maken. Kunt ge ook Fransch en Duitsch spreken?“

Mijnheer Leenders haastte zich te verzekeren dat hij even goed Fransch als Hollandsch sprak. Dit was trouwens toen veel 't geval bij lieden ten onzent uit goeden stand, die dikwijls in Nederland onder elkaar haast altijd Fransch spraken en schreven. Menigen kende — schande genoeg — beter Fransch dan Nederlandsch.

„Dan zal ik zien wat ik voor u doen kan,“ hernam de boekhandelaar, „wees zoo goed over twee dagen terug te komen.“

Robertson hield woord, en toen zijn nieuwe bekende op den bepaalden tijd weder verscheen, kon hij hem een goede tijding mededeelen.

„Ik geloof dat ik iets voor u gevonden heb,“ sprak hij. „Niet ver van uw woning heeft een van mijn vrienden een groote zaak in koloniale waren. Daar komen vele vreemdelingen om in te kopen te doen; het is een handel in 't groot. Nu heeft hij iemand noodig die met zulke lieden — er zijn soms ook van uw landstaf onder — spreken kan, en die ook in staat is hun brieven te lezen en te beantwoorden. Als gij nu lust hebt, kunt ge reeds de volgende week terecht. Al het overige zult ge dan wel hooren. Hier is een brief van mij; neem dien mede en geef hem daar af.“

De heer Leenders dankte den boekhandelaar met heel veel woorden voor zijn vriendelijkheid, die trouwens ook zeker dank verdiende, en verliet het kantoor. Dat hij ook den Heere dankte die hem, den vreemdeling, met een wakend oog beschouwd had en voor hem zorgde, geloof ik niet. Eigenlijk was hij wel verheugd iets te hebben gevonden — althans zoo hoopte hij — dat hem voorreest een, al was 't ook karig, bestaan verschafte, maar tegelijk kwamen er bittere gedachten in zijn hart op.

Zal ik, zoo dacht hij, nu als ondergeschikte, als bediende moeten gaan werken. Ik die in Den Haag als een heer bekend stond en een goed leven had! Was ik maar niet uit Nederland gegaan, dan had ik zelf op mijn zaken 't oog kunnen houden. Die ellendige Franschen zijn de schuld van alles. Zij maakten dat zoveel brave menschen met mij de wijk moesten nemen naar een vreemd land. En zoo redeneerde mijnheer Leenders voort, zonder te vragen, of hij ook zelf eenige schuld had aan zijn ongeluk, en of hij vroeger zijn tijd ook beter had kunnen besteden. Doch hij nam zich vast voor wel te beproeven of het werk, hem aangeboden, geschikt was voor hem, maar tevens om het zoo gauw mogelijk weder neer te leggen.

Mijn vrienden, dacht hij, zullen mij toch wel niet alleen laten staan. Frederik moet ook terugkomen. Hij is jong, heeft lust en kracht en kan hier gemakkelijk iets vinden. Wie weet hoe ver hij 't nog brengt! Dan heb ik ook weer den tijd om aan de zaken des vaderlands mijn aandacht en kracht te wijden.

Wat er van dit alles kwam, zullen we zien.

IN DRIFT.

Archytas was een wijsgeer uit den ouden tijd en woonde in de stad Tarente, in het zuiden van Italië.

Op zekeren tijd brak er oorlog uit en moest hij als bevelhebber met het leger optrekken. Hij bleef lang weg. Zijn landerijen had hij overgelaten aan de zorg van zijn broeder.

Toen hij nu wederkwam en zijn velden ging bezien, vond hij die in een jammerlijken toestand. Er was niets aan gedaan; alles was verwaarloosd. Natuurlijk had hij er nu geen het minste voordeel van, maar daarentegen groote schade.

Hij liet zijn broeder roepen en vroeg hem waarom hij zoo slecht gezorgd had. Doch deze wist niets te zeggen, zoodat Archytas in heftigen toorn ontsak. Reeds meenden zij die er bij waren, dat het tot een heftig tooneel zou komen, toen Archytas op zijn broeder toetrad en sprak: „Ga nu heen! Ik heb alles gezien. Indien ik thans niet driftig en hevig vertoorn was, zou het slecht met u afloopen.“

Wat zou hij daarmee bedoeld hebben?

CORRESPONDENTIE.

P. M. K. te D. De vraag door u gedaan, blijkt bij onderzoek tot die te behooren, van welke wij reeds meer zeiden, dat ze in de rubriek „Voor Kinderen“ minder passen. De uwe vereischt een antwoord, dat buiten 't kinderlijk begrip ligt, en bovendien, wegens het groot verschil van gevoelen — en dat kan niet anders — aanleiding zou geven, dat wie 't er niet mee eens was, ook naar de pen greep. Over dit punt vindt ge echter iets in 't Bijbels verklaring, en wilt ge de vraag bij het blad „Zee- en Landbouw“ insenden, dan wordt zij zeker beantwoord.

HOOGHEMUK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: St. Anna-Parochie A. M. Hummelten te Emmen (gem. Leek).

AANGENOMEN: Herenveer, A. van Andel te Hiljaard (Ft.).

BEDANKT: Minnetags, J. Dekker H. te Wezep (bij Kampen) — Culemborg, J. Kokte Nijmegen. — Hollandscheveld, W. de Jonge te De Lier (Z.-H.) — Sneek A. W. Breukelaar te Hallweg.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Helenaveen (N. Br.), P. van Willemswaard te Krimpen aan den IJssel. — Harich, G. J. Tjalma te Veer. — Losdorp en Mastenbroek H. G. Rozeboom te Anloo. — Groote Lindt C. H. Cothen (Utrecht), Asch (d. Tiel) en Gaat C. A. (d. Franeker), F. W. C. L. Schulte, cand. te Driebergen. — Dintner en Heeswijk A. J. Meerburg Snaarberg te Heumen C. A. — Goudswaard (Z.-H.), J. Stehouwer te Koekange (Dr.) — Wouterwande (d. Dokkum), J. Oosterhuis te Vriesenveen. — Aalsmeer, W. v. d. Waal te Moerkapelle. — Overland, Driewegen (d. Goe) en Langweer, L. Ingelse te Wilhelmstad (gem. Katendijke). — Waarder, L. A. de Vijliger te Maasland. — Stavensie (d. Zierikzee), C. J. Moutin te Chant (N. Noord-Brabant). — Ouderkerk aan den IJssel, S. Dijkstra te Hilversum. — Lemel, D. van Krevlen te Hoogvliet.

BEDANKT: Lonn op Zand, P. Kuilman te Bunnik. — Hollandscheveld, H. G. Koozeboom te Anloo. — Appelscha, H. J. Harigink te Monnikendam. — Oudeschild, S. Steenmeijer te Huina. — Heerenveen, L. A. van Langeraad te Stolkje C. A. — Drunen, W. Back te Tuil (gem. Haarlem). — Wijk (bij Heusden), E. J. Homot te Staphorst. — Rithem (d. Middelburg), J. van den Bergen te Varsseveld (Geld.).

Advertentien.

L. G. WEISZ & Co.

Commissionairs in Effecten, Prinsengracht bij de Prinsensstraat, No. 157, AMSTERDAM.

Heraut!

TE KOOP aangeboden al de nummers der „Heraut“

Adres: Dr. WYMINGA, te Zaandam.

Bij D. A. DAAMEN, te Leiden, verscheen: De Mozaïsche Oorsprong

van de Wetten in de Boeken EXODUS. — LEVITICUS. — NUMERI. LEZINGEN

over de moderne Schriftuurleer des Ouden-Testaments, door

Dr. Ph. J. ROEDEMAKER.

Prijs f 3.90 ingenaaid, f 4.50 gebonden.

P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co., DAM 15-17, AMSTERDAM.

Kopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten: PROLONGATIE en BELEENINGEN. Nemen gelden a DEPOSITO 1/2 pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

De Groninger Brandwaarborg-Maatschappij.

Directeuren te GRONINGEN:

M. BROUWER en F. DIJKSTERHUIS, Oude Boteringestraat K. 112.

Hoofdagente te Amsterdam:

L. VAN DER VUUR, Heerengracht bij de Hartensstraat 240.

Generaal-Agenten: J. GROENEVELD Tz. te Sneek, voor de Prov. Friesland.

L. VAN DIJK Jz. te Meppel, „ „ „ Drenthe en Overijssel.

M. J. CHEVALLIER te Ermelo, „ „ „ Gelderland en Utrecht.

J. SCHIPPERS in Vlaardingen, „ „ „ Z.-Holland, Zeeland en N.-Brabant.

Rechtskundige Adviseurs: Mrs. HEEMSKERK en VAN LENNEP.

Advocaats en Procureurs te Amsterdam.

Solide personen met prima referentien kunnen als Correspondenten in aanmerking komen.

ENCYCLOPÆDIE

DER

Heilige Godgeleerdheid,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Drie Deelen, ingenaaid f 16.75; in drie halfdeelen banden f 21.25. (Losse banden per stuk f 1.—).

Amsterdam.

De Uitgever,

J. A. WORMSER.

In SOEP is een DÉLICATESSE

FAROLA

en met Melk het volmaakte voedsel voor Kinderen, Zwakken en Herstellenden.

GOLDSCHMEDING'S

Amerikaansche Orgels,

worden bij toeneeming gevraagd. Men bezichtige de uitgebreide sortering of vrage Catalogi en conditionen.

Prijzen van f 60, f 70, f 80, f 100, enz. enz.

WARMOESSTRAAT N°. 141, AMSTERDAM.

Theologische School

der Gereformeerde Kerken in Nederland.

In de maand Februari ontvingen we de volgende coll.: Van de gemeenten Zegwaart C. A. f 5.85; Smilde B. f 2.65; Smilde A. f 2.47; Almelo f 8.28 1/2; Deventer A. f 8.33 1/2; Enschede A. f 6.00; Enschede B. f 9.18; Enter f 2.50; Hengelo f 1.46; Holten f 5.05; Nijverdal f 9.45; Oist f 3.17; Wijhe f 6.50; Giessendam A. f 15.33 1/2; Ter Aar f 0.66; Aarderveen f 4.08; Alphen ad Rijn f 14.05; Bodegraven f 13.34 1/2; Leimuiden f 3.30 1/2; Nieuwkoop f 0.90; Nieuwveen f 7.64 1/2; Oudshoorn f 3.50; Noordten f 0.88 1/2; Waarder f 3.27 1/2; Woerden f 7.60 1/2; Zeydewijk f 3.56 1/2; Zwammerdam f 6.33; Duikloot f 2.08 1/2; Edam f 4.67; Hollandsloot f 1.02 1/2; Landsmeer f 8.40; Marken f 7.01 1/2; Oostzaan f 2.00; Purmerend f 5.00 1/2; Mönnikendam f 3.40; Zunderdorp f 2.57 1/2; 't-Gravenpolder f 10.85; Halve coll.: Van de gemeenten Baambrugge f 10.55 1/2; Breukelen f 4.56 1/2; Kamerik f 2.64 1/2; Loenen f 3.87; Maarsse f 0.06 1/2; Mijdrecht f 6.68 1/2; Niebuvecht f 5.68 1/2; Tienhoven f 6.50; Vinkeveen f 3.00; Vreeland f 4.14 1/2; Wilnis f 4.60; Kockengen f 6.08 1/2; Drachten f 5.55; Boornbergum f 1.00; Opeinde-Nijega f 1.15; Surhuisterveen f 1.80; Rottevalle f 2.00; Ureterp f 1.17; Oudega f 2.05; Delft A. f 28.48; Boskoop A. f 3.62; Leiden B. f 7.53 1/2; Hazerswoude f 10.00; Sassenheim f 4.00; Koudekerk f 3.57; Boskoop B. f 2.88 1/2; Hillegom f 4.50; Noordwijk a/ee f 2.50; Gouda B. f 0.12; 6 Dec. coll.: Van de gemeenten Amstelveen f 16.40 1/2; Meppel A. f 36.50; Hoogeveen A. f 20.01 1/2; Smilde B. f 2.50; Smilde A. f 3.65; Wollega f 6.86; Giften: Door Dr. J. Koning te Mijdrecht f 5.00; J. B. Blauw te Amsterdam f 5.00; Dr. Hania te Oosterbierum, uit busjes f 9.73; van G. J. te Raai te Rekken f 25.00; van W. te Raai te Rekken f 25.00; van N. N. te Baambrugge f 6.00; door Dr. Kropveld voor het laten lezen der Batin f 3.00.

Voor de uitbreiding jaarlijksche bijdragen: Vriesenveen f 4.00; Deventer f 2.00; Almelo f 5.00; Enschede f 2.50; Nijverdal f 8.50; Dordrecht f 4.50. Giften in oase: Ingekomen bij de diaconie te Amsterdam f 12; uit Almelo f 0.60.

Nogmaals maken wij de vrienden van de eigen inrichting op hare vele behoeften opmerkzaam. Laat vooral de toenemende belangstelling openbaar worden in het steeds milder vloeien van de offers der liefde.

De Heere heeft het tot hertoe aan Zijnen zegen daarop niet doen ontbreken.

J. NEDERHOED, Penningmeester.

Middelstum, 11 Febr. 1895.

AT-TEN-TIE

IEMAND uit den Burgerstand, in den HANDEL bekend, wenscht in kennis te komen met hem of haar, die genegen zijn een **kleine, solide Fabrik** of andere **Zaak**, hetzij door ouderdom of sterfgeval over te doen; is tevens niet ongenegen om op **DEGELIJKE** voorwaarden met iemand van beest **CHRISTELIJKE** beginselen saam te werken.

Onnoodig is het hierop te **REFLECTEEREN**, zonder **DEUGDELIJKE** bewijzen van een en ander te kunnen overleggen.

Brieven franco, letters C. E., aan het Bureau van dit blad.

UITGAVE van HÖVEKER & ZOON, te AMSTERDAM:

GEDICHTEN

J. A. WORMSER.

Prijs f 1.25. In stempelb. f 1.90.

C. H. SPURGEON,

De Gelijkenissen van den Zaligmaker.

52 Leerrekenen, uit het Eng. vert., compleet in 16 afl. à 25 Cent de afl., Heden verscheen de 2de aflevering.

De Uitgever,

H. TEN HOOVE.

Utrecht, Maart 1895.

SPECIALITEIT

Brillen en Pince-Nez.

82 ROKIN 82.

KAREL VAN BUREN.

BROCHURE:

„Het behoud der Oogen.“

GRATIS VERKRIJGBAAR.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributie:

Door Dr. C. S. van der Voet te Leimuiden f 80.50; door Dr. S. Steewijk Visser te Rijsoord f 222.50; door Dr. J. Sasse te Nieuwveen: uit Nieuwveen f 18.50, uit Zeydewijk f 12.—, uit Aarderveen f 21.—, uit Kr. Mijdrecht f 9.—, uit Noorden f 4.—, samen 64.50; door den heer A. H. van Lankhuizen te Wageningen f 79.—; door den heer D. Folkerts, te Exmorra f 8.50; door den heer A. P. J. Buijs te Oude-water f 32.50; door den heer A. Kuyper Boone te Bunschoten f 38; door den heer J. van Wolfswinkel te Schiedam, laatste storting f 14.50; door Dr. J. Fokkinga te Houwerzijl f 14.50.

Aan Schenkingen:

Door Dr. B. van Schelven uit 's Bosch f 1.

Voor de Medische faculteit:

Door Meij. Gez. van de Pauwert te Maassluis f 3.50.

Voor het Studiefonds:

Door Meij. Gez. van de Pauwert te Maassluis f 21.50; door de heeren Ferwerda en Doornbos, te Dokkum, van de Vereen. „Oudja“ f 42.50; door Meij. Van Bleeke, te Wageningen, van de Stuiververen. f 19.60.

S. J. SEEFAT, Penningmeester.

UITGAVE van J. A. WORMSER, te AMSTERDAM:

De Paaschmorgen.

(MET GOEDE VRIJDAG).

DOOR

Dr. A. KUYPER.

(Deel II van „DAGEN VAN GOEDE BOODSCHAP“).

Prijs ingenaaid f 1.20. Gebonden f 1.75.

Bij J. A. WORMSER, te Amsterdam, verscheen:

VOOR EEN DISTEL EEN MIRT.

Geestelijke overdenkingen bij den Heiligen Doop, het doen van Belijdenis en het toegaan tot het Heilig Avondmaal,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

2de druk. — Volksuitgave.

Prijs f 0.60.

VOOR UITDEELINGEN (TEN DIENSTE VAN KERKERADEN enz.)

25 Ex. f 12.50; 50 Ex. f 22.50.

Van de groote (eerste) uitgave zijn nog enkele exemplaren verkrijgbaar à f 1.00; gebonden f 2.80.

Bij J. A. WORMSER, te Amsterdam, verscheen:

In de Schaduw des Doods.

Meditatiën voor de Krankenkamer en bij het Sterfbed,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Prijs f 1.90. In stempelband f 2.40.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voornem J. J. ARND & ZOON.

De blad v. Bijdragen van dit blad ten dienste van de lezenden kunnen voor

Bij het v. lenwereld er zijdelings no ter sprake; van Michael en 2. of de verschenen 2 bonds.

Het eerste zijn ingesteld bespreken, overmits all dere vraag, niet den Cl ook de eng ben, is nie Lezen we t

ze alle bij is van vern een genist; elk gezalig schen enna witten keurs mand kent dan denke

wezens, die privilege va zija? Zelfs a zijn huis laa bedrijf, plee den klank v nen, zoodat van dien naa deele ook a

nog in be veel groote dient toegre dieren enke gebruik heb krachten h bezitten, zc toen hij n

niet een afz maar slech soort van b aan, dat de bezitten. Bij wel persone verval deez engelen niet het gemak

maar vanzel de eigendom bestaan eer gevea. Er in de H dere namen

komen, ool meenschelij schelijken o der naam,

Van zull in de Helli deeld, t w phaal en U boeken en i komen, late moge in v nog de Ar

Bij dezel roemde hot Ramé (Ra Hugenooten pentier, zijt college de I Toen men naars eene Desmettege het raam v zijne ingew lijk zelf w hertoe doe

Geen bet onstreeks Milles Pern tijd. Zijn i dat ieder, zijne vurig voud. Boy